

קדושת לוי

מתיקות פפרט

פנינים ~ סיפורים ~ תשובות

גליון מס' 114

פרשת דברים

הפטרה: "חזון ישעיהו"

הדלקת נרות:	07:09	תל אביב	07:25	באר שבע	07:28	הומנים לפי לוח
יציאת שבת:	08:25		08:28		08:25	"עיתים לבניה"

פניני האור החיים הקדוש

מתורתו של רבינו הקדוש סגורם של ישראל
רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע

ווארט לשולחן שבת

לא לזלזל באף מצווה

"כל המצוה אשר אנוכי מצווך היום תשמרון לעשות, למען תחיון ורבייתם ובאתם וירשתם את הארץ אשר נשבע ה' לאבותיכם".

מקשה האור החיים הקדוש, איזו מצוה התורה באה להוסיף כאן, והרי צוותה התורה כבר והיה עקב תשמעון את המשפטים וכו' ושמרתם ועשיתם אותם, א"כ על איזו מצוה התורה באה לעורר כאן?

אלא אומר האור החיים הקדוש באה התורה להדגיש כי אל יאמר האדם הרני שומר תורה ומצוות ומדקדק בכל מצוות עשה ומצוות לא תעשה, וגם אם אני לא אדקדק במצווה אחת, "לא קרה כלום".

כיון שהדבר דומה לאדם שכל אבריו וגידיו בריאים אך יש לו אבר אחד שמכאיב לו ביותר, אם יבוא אדם ויאמר לו וכי מה אתה מליץ? והרי כל אברך בריאים רק אבר אחד כואב. הרי לשוטה ייחשב! כיון שהאבר ההוא שכואב משליך על כל האברים הבריים, וא"כ לא ימצא מנוחה בכל גופו הבריא.

אלו דברי הפסוק, "כל המצוה אשר אנוכי מצווך היום תשמרון לעשות" אל יאמר אדם הרני שומר את כל התורה כולה ואף שאיני שומר מצווה אחת נוחה.

"למען תחיון וגו'" כיון שהחיים תלויים בכל מצוה ומצוה! ואם אדם מחסר מצוה אחת כביכול מחסר כנגדו חיות אבר אחד. "ורבייתם" שע"י שמירת כל המצוות כולם לא ייחסר ממכם כל שפע. "ובאתם וירשתם את הארץ" ולא כמו אצל משה רבינו שבגלל מצווה אחת שעבר [מי מריבה] לא זכה להיכנס לארץ.

משל למה הדבר דומה, מלך גדול עשיר ונערץ בנה לבנו מחמדו ארמון פרטי משלו, הוד מלכותו הורה להכניס אל תוך הארמון המפואר את כל מנעמי העולם הזה, פאר והדר אשר לא נראה כמוהו בכל מדינות המלך.

ויהי היום, ונודע למלך כי בנו סר מדרך הישר, אינו מקיים את כל חוקות הממלכה, משתמש הוא בארמון המלוכה בדרך זלוזל, דרך שאינה ראויה לנסיך הממלכה, צערו של המלך הלך וגבר מיום ליום, שלח שליחים שיזהירו את בנו אך שום דבר לא הועיל לו. לאחר שהמלך ראה כי אין שום ברירה החליט לקחת מבנו את הארמון, לקחת מבנו את כתר הנסיכות, אך היות וצערו של המלך גדל, והוא לא יכל לחשוב על כך שהוא עצמו יחריב את הבית שכל כך השקיע עליו בשביל בנו מחמדו... מה עשה הורה להוציא את כל השומרים והמשרתים מארמונו של בנו, וכבר באותו הלילה נכנסו שודדים גנבים ואנשי חמס שברו בזו והחריבו את הארמון. נמצא כי מאהבתו את בנו לא החריב את הארמון לבדו אלא רק הסיר את השמירה מעליו.

זהו מזמור לאסף, אסף אומר "מזמור" ותודה על אהבת הבורא את בניו שהרי גם כשהם חוטאים לו, אינו מחריב את בית המקדש בעצמו, אלא "באו גויים בנחלתך" נתת רשות לגויי האומות לבזוז. אך כשה' מעניש את הגויים מענישם בעצמו, ועל כן כתב ישעיה "פורה דרכתי לבדי", ה' מעניש את הגויים בעצמו כיון שאינם חבבים לו כישראל, שנוכה לראות בבניין בית המקדש במהרה בימנו אמן.

כרחם אב על בנים

"מזמור לאסף אלוקים באו גויים בנחלתך" (תהילים ע"ט)

דרשו חז"ל (איכה רבה ד' י"ד) מזמור לאסף. קינה לאסף מבני ליה? מקשה המדרש מדוע כתוב "מזמור" מלשון שיר ושמחה על דבר כל כך נוראי - חורבן הבית? הרי היה צריך להתחיל את הדברים בלשון "קינה לאסף" "נהי לאסף" שהרי אלו לשונות צער ואבלות, ולא לשון שמחה. אלא אומר המדרש מזמור זה נאמר בלשון שמחה משום שהשליך ה' את חמתו על עצים ואבנים והשאיר פליטה מישראל.

אלא שיש להקשות אם הקב"ה רצה להעניש את ישראל, מדוע עשה זאת על ידי הגויים מדוע לא העניש את ישראל בעצמו, כמו שכתוב (ישעיה ס"ג ג') "פורה דרכתי לבדי" שאצל הגויים הקב"ה בעצמו העניש אותם ולא על ידי שליחים?

הקדושת לוי (מגילת איכה ד"ה מזמור) מבאר ביאור נפלא בפסוק "מזמור לאסף אלוקים באו גויים בנחלתך", ולפי דבריו מיושבים הדברים.

נפלאות המדרש

חורבן בית המקדש (מדרש אגדה)

תנו רבנן שבעה עבירות עשו ביום אחד הרגו כהן, נביא, דיין, ושפכו דם נקי, וחללו את השם, וטמאו את העזרה, ויום שבת ויום כפורים היה, וכיון [בגלל] שעלה נבואראדן התחיל דמו של זכריה רותח.

אמר להם מה טיבו של דם זה שהוא רותח, אמרו דם פרים [ואילים] וכבשים שהיינו מקריבין על גבי המזבח, מיד אמר להם אף היום עשו כן במקום אחר, מיד הביאו ושחטו והדם לא נתנדד, אמר להם אמרו לי האמת ואם לא, היום לא אשאיר מכם אדם, ענו קצתם לקצתם, ואמרו כי הקדוש ברוך הוא תובע עלבון זכריה ודמו ממנו, שהיה מתנבא עלינו ולא שמענו לו והרגנוהו, והוא דיין ונביא וכהן.

מיד נטל נבואראדן שמונים אלף פרחי כהונה והרגן עליו, עד שהגיע הדמים לקברו של זכריה, שנאמר: "פרצו ודמים בדמים נגעו". ועדיין הדם רותח בה שעתא נוף ביה [בדם של זכריה] נבואראדן ואמר ליה אתה מבקש שאהרוג את האומה הזאת עליך, באותה שעה נתמלא הקדוש ברוך הוא רחמים ואמר ומה אם זה רשע ואכזר ועובד פסל נתמלא רחמים על בני, אני שכתוב בי אל רחום וחנון וגו'. על אחת כמה וכמה, ורמז לדם ונבלע במקומו,

לעילוי נשמת יעקב בן אסתר ז"ל
ולעילוי נשמת שרה בת אסתר ע"ה

לעילוי נשמת הבחורה רפאלה חוה בת תמר ע"ה

לעילוי נשמת שמואל בן מסעודה ז"ל

לעילוי נשמת רוט וזרע בת תמו ע"ה

מוזגים של נסיונות

ובכל מילה שלו היו טמונים כה הרבה טוב לב ואהבה. דבריו נכנסו היישר מליבו הזך והטהור, אל תוככי לבנו של כל ילד. הוא הצליח לשנות אותנו, עד כי המוח פשוט התחיל לחשוב בצורה שונה לגמרי. באותו חודש בו שהינו במחיצתו, היה כל כך הרבה תוכן יהודי ומוסר השכל בעבורנו, כצידה לשנים שיבואו. ליבותינו נקשרו לעמנו, למדנו לסלוח. הרב ריפא אותנו במילותיו מן המחלה המוסכנת ששמה 'שנאה', שחשנו כלפי הרשויות היהודיות. הרב לימד אותנו למחול על הכל. מה היה קורה אילולי היו בעולם אנשים כמונו וכמו הנלווים אליו? בעבורי אישית, היתה זו תקופה של הצלה. טוב היה לי בביתו. שכחתי מי אני ולאן נלקחתי... רעייתו היתה לי כאם. איני יודע מדוע בחר דווקא בי מכל הילדים, יתכן שצפה אלו נסיונות ממתנים לי. אך היה זה חסד גדול שעשה עמי.

בלילה האחרון לשהותנו במקום, לא הניחו לנו ללכת לבתי היהודים, ודרשו מאיתנו להשאיר בקסרקטין. עם עלות השחר החלו לתקוע בחצוצרות. נעמדנו עם התרמילים על הגב, מנומנמים, רועדים מקור, בלבבות הולמים מפחד. הבנו כי תמו הימים הטובים. תהינו בקול: "האם הרב יגיע גם היום?" לא האמנו שיבוא, בגלל השעה המוקדמת. והנה נשאנו את עינינו, והרב עומד מולנו! פניו היו רציניים, אך בעיניו בערה אש. הוא עבר בינינו, וחילק ציצית לכל ילד, ולאילו שהגיעו למצוות – העניק גם זוג תפילין. ואז הוא נעמד בצד והחל לצעוק: "ילדים, ילדי ישראל, אתם יהודים! דעו וזכרו כי אתם בנים של אברהם, יצחק ויעקב!". הוא פרץ בבכי... "אל תשכחו שאתם יהודים! אל תשכחו! זכרו את דניאל, חנניה, מישאל, עזריה, רבי עקיבא ויוסף. אמרו יחד עמי, ילדים יקרים – 'שמע ישראל'! וכולנו צעקנו יחד 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד'."

הרב המשיך: "ילדים, אתם עוזבים היום ויוצאים למסע קשה. 'ממצאוך צרות רבות ורעות...' הרבה צרות ויסורים מחכים לכם..." קולו נשקף... "אך ה' יהיה עימכם, אם לא תשכחו אותו. ה' אלוהי אברהם, יצחק ויעקב". אז אסף אותנו אליו, ובידך אותנו בברכת כהנים. קרני השמש הראשונות החלו להפציע. החצוצרות הרעו שוב. יצאנו לדרך, חולפים על פני רבנו. לכל אחד מאיתנו איחל הוא "לך שלום והיה בריא". אל מול עיני, המשתכל כל העת לראות אותו בבהירות עומד ולוחש לי את המילים מברכת כהנים: "יברכך ה' וישמרך..."

הסיפור המפעים הזה, ללמדנו בא. שהרי עם כל תוקף ניסיונות צעירי דורנו, עדיין מצבם נח יותר מאשר ילד שנלקח לצבא הרוסי לעשרים וחמש שנים, ואם שם הצליח הרב במפגש כה מוגבל להעניק להם כלי הישרדות לזמן כה ארוך, על אחת כמה שאנו כמגענו עם הילדים והתלמידים מסוגלים וצריכים להעניק להם כלים להתמודדות עם נסיונות החיים.

נביא בזאת תיאור נדיר, הנוגע עד עמקי הנפש, מיהודי שנלקח בילדותו לצבא בגזירת ה'קנטוניסטים' לפני קרוב למאתיים שנה. כאן נלמד איך מפגש של חודש ימים בלבד, של ילד יהודי בן עשר עם רב מיוחד, השאיר אותו ביהדותו במשך כשלושים שנות גיהנום בצבא הרוסי.

"כשנלקחתי לצבא, הייתי ילד כבן עשר. בן יחיד הייתי לאימי האלמנה. על פי החוק, כבן יחיד לא הייתי אמור להילקח לצבא. אך החוק לא נכתב, כנראה, בעבור העניים. יהודי עשיר, מקרובי משפחתי, שיחד את הפקידים, רשם אותי כבנו, ואני נלקחתי כ"כפרה" במקום בנו. קטעי הזיכרונות שלי מאז הם כחלום רע. כמעט דבר לא נותר בזיכרונותי, רק זאת – שהיה לי קר, הרגליים קפאו, החיילים צרחו, קיללו, לעגו לנו, וכל הזמן האיצו בנו. רעבים, עייפים וחבולים, כמו כבשים המובלים לשחיטה, הגענו בקור המקפיא לעיר 'לוצין'. נכנסנו לקסרקטין רחב, והופתענו למראה עינינו: כחמישה יהודים המתנינו לנו שם. הבולט ביניהם היה איש גבוה בעל הדרת פנים, עיניים עמוקות, ומבט חודר. כמה מחלה והשתתפות בצערנו היו בעיניים הללו, וכמה חום נפלא! הייתי קטן, עיף, קפוא ורעב, כמדה לאהבה ולחום. עיניו של האיש כמו מוגנטו אותנו אליהן, והוא פתח, בקול מתוק ומרגיע: "שלום עליכם, אידעלעך". ה"שלום עליכם" כבש את ליבנו, וחמימות מתוקה פשטה בנו. מיד השבנו כולנו: "שלום עליכם, רבי!" היה זה רבי נפתלי ציוני, רבה של לוצין.

הוא ניגש ולחץ יד לכל אחד מאיתנו, מעניק מילה טובה לכל ילד. העסקנים המקומיים הגיעו להסכם עם המפקד הצבאי, כי בכל משך זמן שהותנו בעיר, יתארחו הילדים אצל משפחות יהודיות. ואילו אני עצמי, זכיתי להתארח בביתו של הרב עצמו. מדי יום, היינו חייבים להתאייד בקסרקטין למפקד. הרב נפתלי היה מגיע לשם לשעה או יותר, ומתיישב יחד איתנו. התקבצנו סביבו, והקשבנו בצמא לסיפוריו הנפלאים. הוא סיפר לנו על יהודים שעינו אותם בכדי שימירו דתם, אך הם לא נשברו, ומסרו נפשם על קידוש ה'. סיפר על רבי עקיבא, על רבי חנינא בן תרדיון, על דניאל, חנניה, מישאל ועזריה, על מסעי הצלב ועל תקופת האינקוויזיציה. אך יותר מכל אהב לחזור על סיפורו של יוסף הצדיק שנמכר בידי אחיו, כשהוא מדגיש תמיד שיוסף עמד בניסיונות כשהוא רואה לעיניו את דמות דיוקנו של יעקב אביו, כי מי שאשם במכירתו הם האחים, ולא אביו היקר. רק לאחר שנים הבנתי מדוע הזכיר הרבה דווקא את יוסף הצדיק. כי גם אנחנו, הילדים המסכנים, 'נמכרנו' על ידי אחינו, פרנסי הקהילות, שנתנו אותנו במקום ילדי המשפחות העשירות והמבוססות. בקלות יכלנו לבגוד בעמנו בגלל זאת, אך הרב נפתלי החדיר לליבנו את ההבנה, שגם אם אחינו בגדו בנו, אך בשביל אבינו היקר שבשמים, צריך להחזיק מעמד... בלענו כל הגה שיצא מפיו. הוא היטיב לספר,

עקבתא דמשיחא

"יתיצבו מלכי ארץ וכו' על ה' ועל משיחו"

חבלי משיח? - דוקא על לומדי התורה.

איננו יכולים, ולא עלינו מוטלת המלאכה להבין וליישב בדעתנו מדוע ועל מה חדשים לבקרים גזירות על בחורי הישיבות ועל לומדי התורה, ומנסים לעקור כל חלקה טובה מעובדי ה' המסולאים בפז.

הרי לכאורה דוקא לומדי התורה בימות המשיח צריכים ללמוד מתוך רוגע ומתוך שלושה. ולכאורה, את מי צריך לקרב? מי צריך לשנות כיוון?

דוקא את אחינו בני ישראל הרחוקים הם צריכים להודיע ולחזור בתשובה, הם צריכים לעזוב את דרכם הרשעה, ולדבוק בלומדי התורה, והנה עינינו הרואות שהמציאות אינה כך, נלחמים דוקא בלומדי התורה. אחינו הטועים, יהודים!! מבקשים

לעוברים ושבים בתל אביב נתקף במכות ביד פורעים והפך ליעד ולא עזבו אותו עד שהפכו את הדוכן והתפילין שעליהם.

ובאמת דבר זה הוא לא "הפתעה" הרי הכל מתוכנן לפרטי פרטים, שהרי כבר כתבה הגמרה (שלהי סוטה) "וראי חטא ימאסו" וא"כ ידעו חכמים כי בימות המשיח ילחמו על התורה ולומדיה, והדבר מעורר תמיהה מדוע? מהי מטרת המלחמה בתורה, מה רצון ה'?

ואם נדע מה רצון ה' ודאי שהמלחמה תהיה קלה יותר, וודאי שנוכל לקיים את רצון ה' בשלימות אמיתית.

בשבועות הקרובים בעה"נ נצלול לעומק הסוגיא הכל כך כואבת מחד, והנותנת תקווה גדולה מאידך, כדי לדעת מה ה' שואל מעמך וכו'. - המושך בעז"ה בשבוע הבא.

בכל מחיר לעקור את התורה ולומדיה מארץ ישראל, הנה כבר הגענו למצב שבו בני התורה הרי הם ממש מאוסים בעיני אחיהם בני ישראל.

לפני שבועות אחדים הלכתי ברחובות "ירושלים" עיר הקודש, בזמן שבמקום אחר בעיר התקיימה הפגנה נגד גיוס בני הישיבות, והנה אני הולך לאיטי אחר אברך כולל, לפתע מולנו מגיע אדם שאינו חרדי, מגודל בשערות ארוכות, כל כולו אומר שנאה, וכשהוא ממש מגיע על יד הבחור שהלך לפני, הוא מסתכל עליו ומסנן לעברו כמה קללות נמרצות ויורק ריקה על גופו!

כאן בארץ הקדוש! הרי אם סיפור זה היה בארגנטינה, שגוי הלך וסנין קללות לעבר יהודי וירק עליו היה זה אירוע אנטישמי, וכאן, הדבר כלל לא ריגש עוברי אורח אחרים.

רק לפני חודשים ספורים יהודי שהניח תפילין

"מת מצוה הכל קרוביו"

לעילוי נשמת צבי הערשל בן ר' מאיר ז"ל (שמונה בשם גרישה). שלא זכה להקים בית בישראל יום פטירתו י"ח אדר. המנוח ז"ל היה שומר הציון של הר"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זצוק"ל זיע"א, בעל קדושת לוי וסגנון של ישראל, מצוה להרבות בלימוד ובמעשים טובים לעילוי נשמתו.

להקדשת העלון

לעילוי נשמת / לרפואה / להצלה / לזיווג הגון וכן להפצת העלון

0533129480

לרשימת התפוצה במייל:

yhw2618@gmail.com

מקור
התורה

תשמישי קדושה ויודאיקה

לשכת הגהה סת"מ מהדריין

בדיקה ושיפוץ תפילין מהיום להיום - בדיקת מוזוות
- מכירת תפילין מוזוות מגילות ועוד
דוד ילין 22 ירושלים
052-7660111